

ДРУЧЕК О. В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
професорка кафедри правового
забезпечення та правоохоронної
діяльності факультету забезпечення
державної безпеки
(Київський інститут
Національної гвардії України)
ORCID ID: 0000-0002-7460-8137

ПІДБЕРЕЗНИХ І. Є.,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри історії
(Чорноморський національний
університет імені Петра Могили)
ORCID ID: 0000-0001-9906-4327

КУРИЛО І. В.,

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу
проблем публічного права
(Науково-дослідний інститут
публічного права)
ORCID ID: 0000-0001-7018-3883

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.66>**ІНСТИТУТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ
В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНІ, ОСВІТНІ, НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ**

У статті, на основі аналізу літератури та нормативно-правових актів, визначено основні етапи реалізації політики щодо вивчення англійської мови у радянські часи та у період незалежності; проаналізовано зміст Закону «Про застосування англійської мови в Україні» від 04 червня 2024 року; сформульовано поняття та розкрито основні принципи публічного адміністрування використання англійської мови в Україні. Обґрунтовано, що основним завданням державної політики щодо іноземних мов в умовах протистояння України збройній агресії російської федерації та з урахуванням європейського вибору України, є забезпечення якнайкращих умов для функціонування та розвитку інституту англійської мови. Підґрунтям для виконання зазначеного завдання є єдність мети, змісту і засобів вивчення англійської мови на усіх рівнях українського суспільства. Доведено, що у радянський період правовий статус англійської мови у публічно-правовому просторі не отримав належного ступеня оформлення. Установлено, що остаточне визначення європейського та євроатлантичного векторів розвитку України, євроінтеграційні та євроатлантичні процеси обумовили новий зміст державної політики щодо забезпечення функціонування англійської мови у публічному просторі України. З'ясовано, що першим програмним профільним документом щодо визначення правового статусу

англійської мови у незалежній Україні стали «Концептуальні засадами державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти» (2014), де у якості основних напрямів було визначено: а) удосконалення законодавства для підтримки розвитку англійської мови у публічному просторі України; б) встановлення вимог до рівня володіння англійською мовою на різних етапах освітнього та кар'єрного континууму; в) сприяння ефективній трансформації статусу англійської мови в Україні як важливого соціально-комунікативного, правового, освітнього інституту.

Ключові слова: адміністративні послуги, історичний аспект розвитку, верховенство права, виконавча діяльність, глобалізація, громадянське суспільство, державна мова, інститут англійської мови, метод контролю, мовна політика, наука, нормативне врегулювання, оборона Вітчизни, освіта, переконання та примус, публічно-правові відносини, публічне адміністрування, розпорядча діяльність.

Druchek O. V., Pidbereznykh I. Ye., Kurylo I. V. Institute of English in public and legal relations in Ukraine: historical, educational, normative aspects

The article, based on an analysis of literature and normative legal acts, identifies the main stages of policy implementation regarding the study of the English language during Soviet times and the period of independence. It analyzes the content of the Law "On the Use of the English Language in Ukraine" dated June 4, 2024, formulates the concept, and reveals the main principles of public administration in utilizing the English language in Ukraine. It substantiates that the primary task in the field of state policy on foreign languages, amid Ukraine's confrontation with the armed aggression of the Russian Federation and its European aspirations, is to ensure optimal conditions for the functioning and development of the English language institution. The foundation for achieving this goal lies in the unity of purpose, content, and methods for studying this language at all levels of Ukrainian society. The legal status of the English language in the public-legal domain had not been adequately formalized. It was established that the definitive determination of Ukraine's European and Euro-Atlantic development vectors, as well as integration processes, necessitated a new content for state policy to ensure the functioning of the English language in Ukraine's public domain. It was clarified that the first programmatic document defining the legal status of the English language in independent Ukraine was the "Conceptual Foundations of State Policy on the Development of the English Language in Higher Education" (2014). This document identified the following main directions: a) improving legislation to support the development of the English language in Ukraine's public domain; b) establishing proficiency requirements for English language competence at various stages of the educational and career continuum; and c) promoting the effective transformation of the English language's status in Ukraine as a significant socio-communicative, legal, and educational institution.

Key words: administrative services, historical aspect of development, supremacy of law, executive activity, globalization, civil society, state language, institute of the English language, control method, language policy, science, normative regulation, defense of the Homeland, education, persuasion and coercion, public-law relations, public administration, directive activity.

Вступ. Реалії державно-правової дійсності України, ключовим змістом яких є жорстоке протистояння збройній агресії росії проти України, вимагають нових підходів до змісту і форми комунікації, що реалізується суб'єктами правового спілкування у внутрішньому та міжнародному публічному просторі. Комунікація суб'єктів через найприроднішу форму,

якою є мова, виступає невід’ємною складовою суспільних відносин на загальнодержавному та міжнародному рівнях. Адже від того, наскільки динамічним буде розвиток українського суспільства, його орієнтація на певні політичні, культурні, освітні цінності, а також від того, які інструменти реалізації при цьому буде обрано, залежить швидкість і результат входження України у безпекові, військово-політичні та економічні альянси європейського та світового рівня.

У зазначеному контексті доречним буде згадати апеляцію одного з найавторитетніших лідерів демократії ХХ століття Уїнстона Черчилля, який у своїй відомій Фултонській промові від 5 березня 1946 року апелював до поняття «англомовний світ» як до інструменту порозуміння з усіх питань під загальною егідою ООН [1, с. 194]. Таким чином, в умовах війни в Україні та післявоєнного устрою питання формату «іноземної мови № 1» набуває принципового значення: хто у війні перемагає, того мова і поширюється.

Наразі, паралельно із здійсненням збройного опору армії російської федерації, Україна змушена реагувати на інші, не менш складні правові, економічні, соціальні, антикорупційні управлінські та інтеграційні виклики. Їх вирішення потребує від суб’єктів публічного адміністрування та громадян належних знань з англійської мови, як однієї із мов міжнародного спілкування.

Основним завданням, яке постає нині перед суб’єктами формування та реалізації іноземномовної політики в Україні, є забезпечення реалізації сучасних європейських мовних трендів. Відтак, державний підхід має ґрунтуватися на єдності мети, змісту і засобів реалізації в Україні політики вивчення англійської мови, як однієї з мов ЄС, НАТО, мови найрозвинутіших світових демократій.

Немає підстав не погодитися із Т.А. Француз-Яковець у тому, що знання іноземних мов сьогодні є необхідною умовою успіху у модерному світі, де контактування іноземними мовами та обробка величезних об’ємів інформації набуває все більшого значення. Сьогодні англійська мова є своєрідним ключем до успішного ведення світового бізнесу, впровадження інноваційних технологій, індикатором ефективного об’єднання людей у всьому світі. Відтак, знання англійської – це не дивовижне уміння, а потреба сучасного життя, європейського мислення, спосіб залучення до європейських цінностей [2, с. 21].

У практичному вимірі це означає, що на зміну практиці розроблення внутрішніх, суто українських стандартів використання англійської мови мають прийти стандарти, єдині для європейської спільноти. Причому, поширення англійської мови у публічному просторі України ніяким чином не має звужити сферу обігу державної української мови, яка є виявом національної самоідентифікації та гарантією національної безпеки, проте це має посилити український вектор і українську суб’єктність у геополітиці.

Таким чином, вивчення історичних, нормативних, освітніх проблем використання англійської мови в Україні є актуальним для умов сьогодення.

Стан опрацювання теми наукової роботи. Проблеми функціонування інституту англійської мови у публічному та правовому просторі України досліджували Ю. Богатирець, О. Колюшева, О. Костенко, Ю. Полікарпова, П. Лютіков, О. Ходаковська, І. Фаріон, Т. Француз-Яковець, Т.О. Ястремська та ін. Проте, зазначені фахівці зосереджували свої зусилля на аналізі найбільш загальних питань забезпечення функціонування англійської мови в Україні, і чимало важливих аспектів, пов’язаних із новітніми тенденціями розвитку зазначеного інституту, залишаються без належного висвітлення.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні та розкритті змісту нових підходів до забезпечення функціонування та розвитку інституту англійської мови у публічно-правовому просторі України за сучасних умов. Задля реалізації зазначеної мети необхідно виконати завдання: 1) окреслити основні етапи реалізації політики щодо вивчення англійської мови у радянські часи та у період незалежності; 2) проаналізувати зміст Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» від 04 червня 2024 року; 3) визначити поняття та розкрити основні принципи публічного адміністрування використання англійської мови в Україні.

Предметом дослідження є засади, методичні рекомендації та законодавчі ініціативи англізації в освітній сфері України. У дослідженні застосовано національний принцип оцінки правових і соціо-лінгвістичних явищ та аналітично-описовий метод, що об'єктивує можливість розкриття спрямованості політики щодо вивчення англійської мови в сучасних політичних реаліях України.

Результати дослідження. Зміст основних новацій у підходах до вивчення англійської мови в Україні обумовлювався та обумовлюється, передовсім, вектором розвитку демократичних процесів. У радянські часи, коли Україна була органічною частиною радянської держави, підходи до правого регулювання правового статусу інституту англійської мови характеризувалися досягненнями і недоліками, властивими для системи освіти Радянського Союзу у цілому.

У 20-30-ті роки підхід до вивчення іноземних мов визначався загальним характером тоталітарної держави та радянської ідеології: громадяни СРСР мали вивчати мову «ймовірного воєнного противника», проте не повинні були нею володіти на рівні, який би уможливував їх безперешкодне спілкування із представниками вільного демократичного світу та залучення до єдиного культурного простору. Як справедливо зазначає Я.С. Нечипорук [3], така політика щодо іноземних мов була причиною того, що середньостатистичний українець, вивчаючи англійську мову близько 10 років у школі та вузі, у кращому випадку лише вмів перекладати друковані тексти за допомогою словника. Про ефективну ж комунікацію із носіями «живої» англійської мови навіть не йшлося. І це при тому, що держава виділяла чималі кошти на опанування англійської мови практично у третині середніх шкіл та вузів.

Відповідно до Постанови Ради Міністрів СРСР від 04 жовтня 1947 року «Про поліпшення вивчення іноземної мови», завдання вивчення і викладання іноземних мов у навчальних закладах обумовлювалося необхідністю розв'язання поставлених партією і урядом задач та потребами народного господарства. Тому у вузах, зокрема, мова розглядалася як один із засобів досягнення спеціальних (професійних) цілей. Зазначена Постанова визначала пропорцію вивчення іноземних мов: 45% – англійська; 25% – німецька; 20% – французька; 10% – іспанська. Тогочасні програми навчання базувалися на принципах рецептивно-репродуктивного засвоєння та вимагали, передусім, вироблення навичок самостійного перекладу текстів. Водночас, навчальних годин для вивчення англійської мови відводилося недостатньо. Інтенсивні методики навчання застосовувалися лише при підготовці дипломатів, офіцерів зовнішньої розвідки, військових радників тощо.

У 50-х роках найсуттєвіші зміни у підходах до вивчення англійської мови у вищих полягали у формуванні напряму спеціалізованої (професійної) іноземної мови та запровадженні державного (випускного) іспиту в усіх вищих немовних навчальних закладах, а також вступного іспиту з іноземної мови для вступників на технічні (інженерні) спеціальності.

Початок 60-х ХХ ст. характеризується запровадженням нових принципів у державній політиці щодо вивчення іноземних мов у СРСР. У прийнятій 27 травня 1961 року Радою Міністрів СРСР Постанові «Про поліпшення вивчення іноземних мов» вперше визнавалося, що знання іноземних мов фахівцями різних галузей науки, техніки і культури та широкими колами працюючих має для країни особливо важливе значення. Також, з метою покращення справ у зазначеній сфері, запроваджувався комплекс заходів. Такі заходи охоплювали: удосконалення програм із вивчення іноземних мов (зокрема, англійської); розробку нових підручників, які б максимально сприяли виробленню в учнів навичок розмовної мови; запровадження при вивченні іноземних мов поділу класів і груп на підгрупи; введення додаткових (факультативних) занять з іноземної мови; запровадження викладання окремих предметів у школах і вузах іноземною мовою; підвищення освітніх вимог для учителів (викладачів) іноземної мови; розширення мережі курсів іноземних мов для дорослих; дозвіл на організацію, за сприяння батьків, груп із вивчення іноземних мов у дитячих садках і школах; організацію у педінститутах і університетах вищих педагогічних курсів із підготовки висококваліфікованих викладачів іноземної мови тощо.

У період 70-х-80-х років базовими програмними документами для правового регулювання правового статусу іноземної (англійської) мови були рішення XXV (1976 р.), XXVI

(1981 р.), XXVII (1986 р.) партійних з'їздів та прийняті у їх розвитку урядові постанови. Зокрема, у низці спеціальних постанов закріплювалися завдання: практичного оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування в усній і письмовій формах; розширення освітніх можливостей і підвищення культурного рівня учнів та студентів за рахунок інформації, отриманої іноземною мовою; посилення ідейно-політичного, етичного та виховного впливу засобами іноземної мови; удосконалення навчального процесу за рахунок підвищення професійної майстерності педагогів; інтенсифікації навчального процесу за допомогою різноманітних технічних засобів навчання (лінгафонних кабінетів, навчально-методичних комплексів тощо) [4].

Із середини 80-х років у провідних вищих навчальних закладах у процесі вивчення іноземної мови почали застосовувати персональні комп'ютери, обладнані спеціальними програмами. На початку 90-х років акцент в освітній політиці щодо вивчення англійської мови зміщується на практичне оволодіння нею для ділових цілей.

Проте, протягом усього радянського періоду питання функціонування англійської мови розглядалося лише як освітня, а не політична проблема, і регламентувалося лише в аспекті її вивчення у системі навчальних закладів, відповідними нормативно-правовими актами союзних та республіканських органів виконавчої влади. У доктрині та на практиці переважав підхід, згідно якого іноземна мова (англійська) розглядалася всього лише як навчальний предмет, а не окремий соціально-комунікативний інститут. Відповідно, правовий статус англійської мови у публічно-правовому просторі не мав відповідного оформлення. Водночас, успіхи населення у оволодінні нею були більше ніж скромними.

У перші роки незалежності України пережитки зазначеної політики ускладнювали процеси поширення англійської мови в українському суспільстві.

І лише остаточне визначення європейського та євроатлантичного векторів розвитку держави, євроінтеграційні процеси обумовили новий зміст державної політики щодо забезпечення функціонування англійської мови у публічному просторі України.

Курс на англійзацію сфери державного управління та публічного адміністрування в Україні пов'язуємо із ухваленням наприкінці 2014 року спільного документа Міністерства освіти і науки України та Британської ради в Україні під назвою «Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти» [5]. Зазначеним документом було підкреслено статус англійської мови як інструменту міжнародного спілкування та засобу приєднання України до європейського освітнього, наукового та професійного простору, а також визначалося, що усі стейкхолдери (вчителі, викладачі, студенти, роботодавці, уряд, університетська адміністрація, неурядові організації) мають співпрацювати у напрямі створення середовища, яке сприяє якісному викладанню, вивченню та використанню англійської мови в Україні.

У 2015 році, у межах упровадження Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», було затверджено Національну програму вивчення та популяризації іноземних мов «Go Global». У розвиток зазначеної програми, на початку 2016 року, було розроблено План заходів щодо посилення вивчення англійської мови, у якому зазначено, що інтеграція вітчизняної освіти до європейського та світового освітнього простору потребує володіння громадянами іноземними мовами на якісно новому рівні [6].

Указом Президента України 2016 рік було оголошено Роком англійської мови. Міністерство освіти та науки України взяло курс на модернізацію системи підготовки викладачів іноземних мов, удосконалення системи підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов, запровадження міжнародних стандартів оцінювання учнів, студентів, учителів і викладачів [7].

У 2022 році Рада Європи розробила і затвердила документ під назвою Загальноєвропейські рекомендації щодо мовної освіти [8], у якому виділено 6 основних рівнів володіння мовою: A1 та A2 (елементарний користувач), B1 та B2 (незалежний користувач), C1 та C2 (досвідчений користувач). Кожен вид діяльності розглядається відповідно до дескрипторів і передбачає об'єктивні критерії для встановлення рівня володіння мовою того чи іншого

мовного користувача. Зазначений документ, як такий, що містить програмні установки, МОН України рекомендував для використання у процесі викладання іноземних мов на всіх рівнях. Зокрема, досягнення рівня А1 визначено як стандарт для 5-7 класів загальноосвітніх навчальних закладів; рівень А2 – для учнів 8-9 класів; рівень В1 – для учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл і, відповідно, В1 – для 8-9 класів та В2 – для учнів 10-11 класів середніх навчальних закладів із поглибленим вивченням іноземної мови.

Зазначені рішення сприяли поступовому формуванню ключових засад державної політики розвитку англійської мови в Україні, складовими якої, зокрема, стало:

- удосконалення законодавства для підтримки розвитку англійської мови у публічному просторі України;
- встановлення вимог до рівня володіння англійською мовою на різних етапах освітнього та кар'єрного континууму;
- сприяння ефективній трансформації статусу англійської мови як важливого соціально-комунікативного, правового, освітнього інституту.

Реалізуючи мету розширення застосування англійської мови у публічній сфері, 04 червня 2024 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про забезпечення функціонування англійської мови в Україні» [9]. Відповідно до Закону, англійська мова визнається мовою міжнародного спілкування в Україні, і держава активно підтримує її вивчення серед громадян.

Закон визначає перелік посад, для яких вимога володіння англійською мовою є обов'язковою. Зокрема, це: вищі категорії держслужбовців, керівники місцевих адміністрацій, військовослужбовці офіцерського складу, керівний склад правоохоронних органів, прокурори, керівники державних підприємств, керівники та викладачі закладів вищої освіти, науковці, очільники закладів охорони здоров'я та ін. Передбачається, що рівень володіння англійською мовою для зазначених категорій осіб встановлюватиметься Кабінетом Міністрів України. При цьому особам, які володіють англійською на рівні не нижче В2, встановлюється надбавка у розмірі 10% посадового окладу.

Закон регулює використання англійської мови в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Зокрема, передбачається прийняття держорганами документів англійською мовою без перекладу, ведення листування з іноземними адресатами англійською та створення англійських версій офіційних веб-сайтів.

У сфері освіти новий закон передбачає обов'язкове вивчення англійської мови на всіх рівнях – від дошкільної до вищої освіти. Також планується підтримка програм з вивчення англійської мови для дорослих та підготовка кваліфікованих викладачів.

Закон застосовується для підрозділів екстреної допомоги населенню, під час перетину державного кордону, у сферах освіти, культури, транспорту, охорони здоров'я тощо. У транспортній галузі пропонується забезпечити наявність інформації та оголошень англійською мовою на вокзалах, в аеропортах та портах. У сфері охорони здоров'я закон передбачає можливість надання медичних послуг англійською мовою на прохання іноземців, а також наявність інформації про медичні заклади англійською. У культурній сфері закон забезпечує наявність інформації англійською мовою про культурні заходи, музейні експонати та архівні документи. Також встановлює можливість демонстрації англійськомовних фільмів мовою оригіналу з українськими субтитрами.

Оцінюючи перспективи впливу зазначеного Закону на трансформацію інституту англійської мови в публічно-правових відносинах в Україні, виділяють потенційні позитивні аспекти такого унормування, а саме:

- закріплення статусу англійської мови як мови міжнародного спілкування в Україні та поза її межами;
- очікуване полегшення доступу українців до англійськомовних джерел інформації, збільшення частки співвітчизників у міжнародних організаціях, громадських рухах та форумах з обговорення важливих глобальних питань;
- поширення значної кількості навчальних матеріалів та ресурсів, доступних українською мовою, полегшення процесу навчання у закордонних вищих навчальних закладах;

- залучення в Україну іноземних компаній та інвесторів, доступ українцям до міжнародного ринку праці;
 - розвиток туристичної індустрії, тощо [10].
- Водночас, об'єктивно проблемними аспектами зазначеного Закону, на нашу думку, є:
- послаблення позицій української мови, неоднозначний вплив на процес національної ідентичності;
 - значні фінансові витрати на реалізацію (підготовку кадрів, розробку нових навчальних програм, підручників, інших елементів методичного забезпечення);
 - можливість появи додаткового напрямку корупційної практики, зокрема, у контексті запровадження обов'язкового екзамену для значної кількості посадовців та здобувачів вищих освітніх рівнів.

Проте, незважаючи на проблемні аспекти, прийняття зазначеного Закону оцінюємо як якісно новий, революційний етап у реалізації політики англізації публічно-правового простору України.

Аналіз зазначеного та іншого законодавства дозволяє запропонувати до використання у адміністративно-правовій науці поняття *принципів забезпечення функціонування інституту англійської мови в Україні* у розумінні висхідних, основоположних засад, які визначають та закріплюють правовий статус інституту англійської мови в Україні.

Такими принципами, на нашу думку, є:

- принцип об'єктивації політики англізації в Україні європейської ідентичності українського народу, незворотності європейського та євроатлантичного курсу України, культурно-ціннісних орієнтацій та прагнень її громадян;
- принцип визнання англійської мови мовою міжнародного спілкування в Україні;
- принцип сприяння державою вивченню англійської мови громадянами України;
- принцип не звужування сфери функціонування і застосування української мови як державної, а також не звужування використання мов корінних народів і національних меншин (спільнот) України;
- принцип обов'язкового володіння англійською мовою вищих категорій держслужбовців;
- принцип поширення англійської мови на критично важливі галузі інфраструктури;
- принцип недопустимості зворотної дії закону щодо публічних службовців, які вступили на службу до прийняття норми права, яка установлює щодо них обов'язковість володіння англійською мовою;
- принцип застосування до працівників у процесі реалізації політики сприяння поширенню англійської мови виключно заходів переконання та стимулювання до вивчення та (або) перепідготовки;
- принцип використання у процесі сприяння державою вивченню, розвитку та утвердженню англійської мови різноманітних навчальних, сервісних та заохочувальних інструментів публічного адміністрування.

Зазначені принципи розглядаємо як основу подальшого розвитку інституту англійської мови у публічно-правових відносинах в Україні.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Основним завданням у сфері забезпечення іншомовності українського суспільства, яке в умовах протистояння України збройній агресії російської федерації та європейського вибору України постає перед органами державної влади, є забезпечення якнайкращих умов для функціонування та розвитку інституту англійської мови. Основою для його виконання має стати єдність мети, змісту і засобів вивчення зазначеної мови на усіх рівнях українського суспільства.

2. У часи входження України до складу радянської імперії підходи до вивчення англійської мови характеризуються досягненнями і недоліками, властивими для системи освіти Радянського Союзу у цілому. Незважаючи на певні новації у межах того чи іншого періоду, успіхи в англізації населення країни були більше ніж скромними.

3. У радянські часи питання функціонування англійської мови розглядалося лише як освітня, а не політична проблема, і регламентувалося лише в аспекті її вивчення у системі навчальних закладів, відповідними нормативно-правовими актами союзних та республіканських органів виконавчої влади. У доктрині і на практиці переважав підхід, згідно якого англійська мова розглядалася як навчальний предмет, а не як окремий соціально-комунікативний інститут. Правовий статус англійської мови у публічно-правовому просторі не мав відповідного оформлення.

4. Остаточне визначення європейського та євроатлантичного векторів розвитку України, євроінтеграційні та євроатлантичні процеси, що інтенсифікувалися останнім часом, обумовили новий зміст державної політики щодо забезпечення функціонування англійської мови у публічному просторі України.

5. Першим програмним профільним документом щодо визначення правового статусу англійської мови в незалежній Україні вважаємо «Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти» (2014), де у якості основних напрямів визначено: а) удосконалення законодавства для підтримки розвитку англійської мови у публічному просторі України; б) встановлення вимог до рівня володіння англійською мовою на різних етапах освітнього та кар'єрного континууму; в) сприяння ефективній трансформації статусу англійської мови в Україні як важливого соціально-комунікативного, правового, освітнього інституту.

6. Новим етапом розвитку інституту англійської мови у публічно-правових відносинах в Україні вважаємо прийняття 04 червня 2024 року Закону «Про застосування англійської мови в Україні», у якому англійська мова визнається мовою міжнародного спілкування в Україні; гарантується державна підтримка її вивчення громадянами; устанавлюється перелік посад, для яких вимога володіння англійською мовою є обов'язковою; регулюється використання англійської мови в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; запроваджується її обіг у сферах освіти, культури, транспорту, охорони здоров'я тощо.

7. Прийняття зазначеного Закону обумовлює можливість визначення поняття принципів публічного адміністрування використання англійської мови в Україні у розумінні основоположних, найбільш сталих засад публічного адміністрування, які утворюють критерії тісної взаємозв'язку української та англійської мов, як цінностей державного та міжнародного спілкування в правовому, інформаційному, навчальному, науковому, бізнесовому та інших просторах українського суспільства.

Перспективними напрямками потенційних досліджень вважаємо подальше обґрунтування правового статусу інституту англійської мови в публічно-правових відносинах України; визначення основних проблем у змісті його регулювання; формування пропозицій щодо його удосконалення.

Список використаних джерел:

1. Куньч З. Й. та ін. Риторичний практикум. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 211 с.
2. Француз-Яковець Т.А., Павлусенко О.В. *Інститут англійської мови в Україні: історико-правовий вимір*. Legal Bulletin. 2023. № 1 (7). С. 18-25. DOI: 10.31732/2708-339X-2023-07-18-25.
3. Нечепорук Я. С. Історико-педагогічні особливості викладання іноземної мови в Радянському Союзі (50-80-ті роки XX століття). 2020. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Випуск 186. С. 146-150. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-186-146-150/>
4. Полікарпова Ю.О. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні. Електронне наукове фахове видання «Народна освіта». 2017. Випуск №2 (32) С. 60-65.
5. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. 2023. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-konceptiyurozvitku-anglijskoyi-v-universitetah-u-dodatku-riven-v1-obovyazkova-umovavstupuv2-vipusku-vikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi>

6. Go Global: Національна програма вивчення та популяризації іноземних мов (National Foreign Language Learning and Promotion Initiative). 2015. URL: http://osvitacv.com/uploads/go_global.pdf.

7. Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні : Указ Президента України №641. 2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/6412015-19560>.

8. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. – Language Policy Unit, Strasbourg. URL: https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf

9. Про застосування англійської мови в Україні: Закон України від 4 червня 2024 року № 3760-ІХ. *Відомості Верховної Ради*. 2024. № 38. ст.243 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text>

10. Вплив закону про застосування англійської мови на українське суспільство. *Інтернет-видання ФАКТu: факти, аналітика, коментарі, тенденції від 2024*. URL: <https://fact-news.com.ua/vpliv-zakonu-pro-zastosuvannya-angliyskoi-movi-na-ukrainske-suspilstvo>.

